

Llànties andalusines

Aquestes dos llànties de ceràmica d'època andalusina tenen formes i orígens diferents: la més senzilla, que pertany a la tipologia anomenada de cassoleta, està formada per un recipient de base circular i parets exvasades que té en un extrem una mena de pic fet abans de coure la peça per encabir-hi un ble de fibres tèxtils que es cremava com a font de llum. Presenta un excel·lent estat de conservació i mostra signes d'haver sigut usada pel color ennegrit del pic. Fou localitzada al pla de les Sitges, una extensa zona arqueològica situada al terme municipal de Tortosa, a la partida de Vinallop, que té aquest nom pel fet de tindre un conjunt d'aquests dipòsits subterranis tallats a la roca.

La segona de les peces, de tipologia molt més complexa que l'al-

tra, prové d'unes excavacions arqueològiques realitzades l'any 2002 al carrer de la Mercè, en una zona urbana situada a fora de la medina de l'antiga Turtuxa. Allí van aparèixer les restes d'un interessant sector urbà amb estructures arquitectòniques molt ben conservades que, probablement, correspondrien a una raval fora muralles on es barrejaven activitats d'habitatge (com els que encara es poden veure *'in situ'* a la planta baixa de la biblioteca Marcel·lí Domingo), amb d'altres de produc-

ció artesanal, com ara forns de terrissa. La peça, de la tipologia anomenada llànties de bec per la destacable llargària d'aquest element, presenta un bon estat de conservació, ja que només n'ha estat restaurat l'extrem del bec, que era on anava el

mar i fer llum i que no es conservava, segurament desgastat pel seu ús continuat.

Les dos peces de ceràmica són mostres evidents de la importància que tenia, en l'època andalusina, el conreu de l'olivera, l'oli de

les quals, a més a més de ser emprat com a greix alimentari de primer or-

dre, també era utilitzat (com passava fins fa no gaires dècades) com a font d'il·luminació nocturna, ja que les dos llànties empraven aquest greix vegetal com a matèria combustible.

Joan-Hilari Muñoz

Per saber-ne més:
DD. AA. *Turtuxa, a l'extrem d'al-Andalus*. Tortosa, 2009

Llàntia de cassoleta amb bec de pessic (darrer terç del segle XII).
Pla de les Sitges (Vinallop-Tortosa).
Núm. inventari: 842.

Llàntia de bec (segle XII).
Carrer de la Mercè 6, Tortosa.
Núm. inventari: P-5.009.